

Η θρησκευτική εκπαίδευση στα μειονοτικά σχολεία της Θράκης (3ο μέρος)

Πολιτισμός / Παιδεία-Εκπαίδευση

Δρ. Αντώνιος Χατζόπουλος, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι ο χαρακτήρας της μειονοτικής θρησκευτικής εκπαίδευσης στα μεν μειονοτικά Δημοτικά και Γυμνάσια είναι περισσότερο κατηχητικού προσανατολισμού, ενώ διατηρώντας τον ίδιο χαρακτήρα στο Λύκειο μετατρέπεται και σε μάθημα ισλαμικού πολιτισμού και επιστημονικής ανάλυσης της ισλαμικής θεολογίας. Οι ερωτήσεις των διδακτικών ενοτήτων των βιβλίων αποσκοπούν περισσότερο στην εμπέδωση και αναπαραγωγή της ύλης και λιγότερο στην ενεργητική μάθηση και κριτική σκέψη.

Φυσικά υπάρχουν σε πολλά σημεία των βιβλίων προσεγγίσεις και των άλλων θρησκειών και παραδόσεων και της ανεκτικότητας του Ισλάμ απέναντι σ' αυτές, κάτι που είναι εξαιρετικά θετικό. Περισσότερο κατηχητικό-θρησκευτικό χαρακτήρα έχουν τα βιβλία των Ιεροσπουδαστηρίων, που εκ παραδόσεως προορίζονταν για την εκπαίδευση των θρησκευτικών λειτουργών. Εδώ δίνεται μία ολοκληρωμένη και θεολογικά τεκμηριωμένη συνοπτική ισλαμική διδασκαλία. Γενικά τα βιβλία προβάλλουν την ισλαμική θρησκεία και παράδοση, τονίζουν όμως συχνά το σεβασμό στα ιερά βιβλία και ιερά πρόσωπα των Χριστιανών και των Εβραίων και την αποδοχή τους από το Ισλάμ.

Τοπικοί αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους μουσουλμάνοι θεολόγοι-συγγραφείς θα ήταν ίσως οι καταλληλότεροι να συγγράψουν τα διδακτικά βιβλία της μειονότητας για όλα τα σχολεία. Έτσι θα μπορούσε να προβληθεί καλύτερα και ο ισλαμικός πολιτισμός της περιοχής, αλλά και η δια μέσου των αιώνων συνύπαρξη και αρμονική συμβίωση των δύο θρησκειών, η τοπική θρησκευτική ιστορία, οι ιστορικές μορφές Χριστιανών και Μουσουλμάνων, η ιστορία των τεμενών και των ευαγών ιστορικών ιδρυμάτων.

Θα ήταν ακόμη εξαιρετικά σημαντική η συστηματικότερη προβολή μέσα από τα διδακτικά βιβλία Θρησκευτικών των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων των θεμάτων της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, της αμοιβαίας αποδοχής, της κοινωνίας της συμβίωσης και της συνύπαρξης των ανθρώπων και της

αναγκαιότητας του συνεχούς διαλόγου των θρησκειών. Τα θέματα αυτά άλλωστε αποτελούν και θα αποτελούν στην περιοχή μας βιωμένη εμπειρία αιώνων. Ο διαρκής διάλογος των ανθρώπων με διαφορετικά θρησκευτικά πιστεύω προάγει τον πολιτισμό, συμβάλλει στην άρση των φανατισμών και αναδεικνύει το πνεύμα της συνεργασίας και της αγάπης που απορρέουν από το Χριστιανισμό και το Ισλάμ.

Με την Συνθήκη της Λοζάννης η υποχρέωση παροχής εκπαίδευσης από την Τουρκία και την Ελλάδα στις αντίστοιχες μειονότητες κατέστη θέμα πολιτικό με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Η αρνητική πολιτική συγκυρία κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα επηρέαζε αρνητικά την μειονοτική εκπαιδευτική πραγματικότητα ένθεν και ένθεν των συνόρων και οι μειονότητες που ζουν στα μέρη αυτά επί αιώνες «πλήρωναν» δίχως να φέρουν καμία απολύτως ευθύνη, το τίμημα των μη ομαλών σχέσεων των δύο χωρών. Η ευρωπαϊκή προοπτική της γείτονος και η ολοένα αυξανόμενη οικονομική και πολιτιστική συνεργασία των δύο χωρών θα συνεισφέρουν θετικά στην περαιτέρω ειρηνική συνύπαρξη και δημιουργία Χριστιανών και Μουσουλμάνων, όπως αυτό συμβαίνει εδώ και εκατοντάδες χρόνια .

Για τους ορθόδοξους θεολόγους είναι διαρκής η πρόσκληση και η πρόκληση να ερευνήσουν το Ισλάμ. Έχουμε άφθονα προς τούτο κίνητρα: δεκάδες αναφορές στο Κοράνιο στα ιερά πρόσωπα της πίστης μας και η αποδοχή τους από το Ισλάμ, η «παρουσία» τους στα μικρά ονόματα των μουσουλμάνων (Ιησούς -İsa, Μαρία -Meryem Μωυσής-Musa, Ιωνάς - Yunus, Αβραάμ - İbrahim, Ιωσήφ-Yusuf), πολλά ανεξερεύνητα εισέτι κοινά θρησκευτικά και λαογραφικά ζητήματα και έθιμα όπως η μετάνοια-namaz, το θρησκευτικό κομποσχοίνι-tesbih, η λαγάνα της Καθαράς Δευτέρας-Ramazanpidesi, η εκκλησιαστική μουσική και οι δρόμοι-ήχοι με τους οποίους απαγγέλλεται το Κοράνιο (tasavvuf musikisi)[1], η παράδοση των κουρμπανιών, κ.ά.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό η τοπική Εκκλησία με τη στάση της και το παράδειγμά της να δίνει το ειρηνοποιό χέρι της προς όλους τους ανθρώπους. Αποτελεί φωτεινό παράδειγμα προς αυτή την κατεύθυνση το βιβλίο-λεύκωμα της από κοινού προσπάθειας της Ι. Μητρόπολης Ξάνθης και της Μουφτείας Ξάνθης, στο οποίο καταγράφονται με επιστημονικά σχόλια και πλούσιο φωτογραφικό υλικό όλα τα χριστιανικά και μουσουλμανικά μνημεία του Νομού Ξάνθης [2].

Η θρησκευτική πίστη και το θρησκευτικό μάθημα ένθεν και ένθεν των συνόρων όλων των βαλκανικών χωρών θα πρέπει να προωθούν τη διορθόδοξη-διαχριστιανική και διαθρησκευτική προσέγγιση και συνεργασία, προβάλλοντας τη συνύπαρξη, συμβίωση και συνεργασία των ανθρώπων όλων των θρησκευτικών παραδόσεων.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

- *Altaş N.*, Çokkültürlülük ve Din Eğitimi, Nobel Yayıncılık, Ankara 2003.
- *Ayas Rami - Günay Tümer*, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 1, Istanbul 1991.
- *Ayas Rami- Tümer Güney*, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Lise 1 χ.χ.. (έκδοσηγιαμειονοτικά Σχολεία).
- *Aydın Mehmet*, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 3,χ.χ.. (έκδοσηγιαμειονοτικά Σχολεία).
- *Din kültürü ve ahlâk bilgisi ders kitapları*, 2005, 4-13.
- *Din kültürü ve ahlâk bilgisi ders kitapları*, 2005.
- *İlköğretim ve ortaöğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi programı*,2002
- *Komasyon*, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ortaokul 2 χ.χ.. (έκδοσηγιαμειονοτικάΣχολεία).
- *Lise din kitapları müfredatları*, 2004.
- *Manaz, A.* Atatürk Reformları ve İslam, Akademi Kitabevi, İzmir - 1995.
- *RadvanTarek*, Η εικόνα του Ισλάμ στα ελληνικά σχολικά βιβλία, Κάιρο, Πανεπιστήμιο Αλ-Αζχάρ, 2004.
- *Şener-O Karmış, A.* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 6 (χ.χ.).
- *Türkiye Cumhuriyeti, Milli Eğitim Bakanlığı*, talim ve terbiye kurulu başkanlığı, ilköğretim ve ortaöğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi programı, Ankara, 28/02/1992.
- *Türkiye Cumhuriyeti, Milli Eğitim Bakanlığı*, talim ve terbiye kurulu başkanlığı, ilköğretim ve ortaöğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi programı, Ankara, 2005.
- *Türkiye Cumhuriyeti, Milli Eğitim Bakanlığı*, talim ve terbiye kurulu İlköğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi programı, Ankara, 2005.
- *Ünal,M.*,Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Lise 1 Uygun Yayınevi, 2004.
- *Üzeyir, A.,-Hacıoğlu,A., İrfan, H.*, İmamet ve hitabet dersleri χ.χ. και τόπο έκδοσης.

[1]Το Κοράνιο απαγγέλλεται μελωδικά και οι δρόμοι-ήχοι με τους οποίους ψάλλεται είναι οι ήχοι και της βυζαντινής μουσικής.

[2] *Ιερά Μητρόπολις Ξάνθης και Περιθεωρίου-Μουφτεία Ξάνθης*, Θρησκευτικά

Μνημεία στο Νομό Ξάνθης, Έκδοση Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, 2005.

<http://bit.ly/1vlg1e1>